

Nieuwsbrief *Speciale editie* Dorpszorg Midden-Drenthe

Februari 2016

In dit nummer

- 1 Dorpszorg gaat door!
- 1 Umkiesconferentie
Dorpszorg 28 oktober '15
- 4 Uitkomsten van de
Dorpsanalyses
- 4 Stand van zaken in de
dorpen – hoe verder?
- 6 Contact
- 7 Gedachtenkaart
Dorpszorg

Dorpszorg gaat door!

Wat is er veel gebeurd in 2015. Nadat maar liefst zes dorpen zich hadden aangemeld voor deelname aan het project hebben zij een vliegende start gemaakt met hun dorpsanalyses. Het projectteam heeft de dorpen hierbij adviezen gegeven en ondersteund waar nodig. Ook zijn er bijeenkomsten georganiseerd: de zogenaamde 'Umkieskateliers'.

Onze ambitie: in één jaar nieuwe effectieve vormen en verbindingen tussen formele zorg (professionele) en informele zorg (zorg door familie, burens en bekenden) organiseren voor mensen met een zorgvraag bleek wat te hoog gegrepen. En daarom gaan we door! Want vanuit de prachtige resultaten die de dorpen geleverd hebben is het zeker mogelijk om met elkaar tot nieuwe aanpakken te komen. Hier is ook al een stap in gemaakt op de Umkiesconferentie.

Het 'Plan van aanpak Dorpszorg 2016 – 2017' is zo goed als klaar. Zodra alle projectpartners hun akkoord hebben gegeven hoort u van ons!

Umkiesconferentie Dorpszorg 28 oktober '15

Op woensdag 28 oktober waren zo'n 50 bewoners en ruim 35 professionals van instanties op het gebied van wonen, zorg en welzijn bijeen om samen praktijksituaties uit de dorpen tegen het licht te houden. De groep stelde zichzelf vragen als "wat is nu de werkelijke problematiek?" en "hoe komen we samen tot een creatieve en misschien wel vernieuwende aanpak?". Hieronder geven we een overzicht van de uitkomsten van deze zogenoemde 'warkwinkels'.

Daarnaast hebben de zes dorpszorg-dorpen de stand van zaken in de dorpen gepresenteerd op mooie posters (verderop in deze nieuwsbrief vindt u hiervan een samenvatting). Tot slot komen alle thema's die uit de dorpsanalyses naar voren zijn gekomen terug op de 'Gedachtenkaart Dorpszorg' (zie pagina 7).

Uitkomsten warkwinkels: geen oplossingen maar aanpakken!

De volgende Warkwinkels Dorpszorg zijn georganiseerd op 28 oktober '15:

1. wonen en huisvesting in De Broekstreek en Zwiggelte
2. ICT, domotica en nieuwe media op De Beilervaart
3. verbinden van informele en formele zorg in Witteveen
4. mantelzorg in Midden-Drenthe
5. plezier, vertier en ontmoeting in Elp-Zuidveld
6. eenzaamheid en signalering in Hooghalen

In de Warkwinkels hebben de 'Dorpszorg-dorpen' ieder een actueel thema benoemd. De bewoners gaven een toelichting van de situatie met eigen ervaringen uit de praktijk en met resultaten uit de dorpsanalyses. Vervolgens ging men met elkaar in gesprek: wat is de werkelijke problematiek en hoe kunnen nieuwe effectieve vormen en verbindingen tussen formele en informele zorg bijdragen aan een verbeterde situatie voor mensen met een zorgvraag?

Kortom: hoe zorgen we er samen voor dat ook mensen met een zorgvraag prettig in het dorp kunnen wonen?

Welke aanpakken zijn genoemd?

- ⊗ Zoek als organisatie contact met de lokale gemeenschap en zorg voor wederzijds vertrouwen. Organisaties daarbij zijn de lokale belangenorganisaties zoals Dorpsbelangen, de kerken, Vrouwenorganisaties (Mantelzorg Midden-Drenthe).
- ⊗ Werk samen en zoek een partner-organisatie of partner-organisaties om mee te denken voor jouw dorp; wel de regie bij het dorp houden! Als dorp is het belangrijk je eigen vraag helder te krijgen (Warkwinkel Witteveen verbinden formele en informele zorg).
- ⊗ Nieuwe ontwikkelingen vragen wel speelruimte: zorg dat ook bovenplaatselijke organisaties lokaal meedenken. Bepaal met elkaar heldere kaders voor ontwikkeling, maar flexibele kaders om dingen uit te proberen. (Warkwinkel Zwiggelte en De Broekstreek wonen en huisvesting).
- ⊗ Een ontmoetingsplek in het dorp zoals het dorpshuis is de spil voor contact en ontmoeting. Elkaar kennen en samen kunnen komen maakt nieuwe ontwikkelingen mogelijk. Dorpshuizen voelen zich verantwoordelijk en zorgen voor een broedplaats voor nieuwe initiatieven (Warkwinkel Elp-Zuidveld plezier, vertier en ontmoeting).
- ⊗ Een persoonlijke benadering van bewoners door een vertrouwensfiguur uit het eigen dorp of buurtschap is de beste manier om te kijken wat er echt aan de hand is (Warkwinkel Beilervaart ict en social media).
- ⊗ Organiseer een lokaal netwerk voor vrijwillige hulp en zorg, leg verbindingen tussen dit netwerk en de professionele partijen zodat samenwerking en elkaar ondersteunen/adviseren mogelijk wordt (Warkwinkel Hooghalen eenzaamheid en signalering).

Lokaal centraal

Een terugkerend element is de nadruk op de lokale schaal wat betreft uitvoering. Er wordt heel duidelijk gemaakt dat het op dorpse schaal moet gebeuren; daar is een persoonlijke benadering van bewoners mogelijk, daar ligt het eigenaarschap en daar zit ook de inzet van vrijwilligers. Belangrijk daarbij is vertrouwen: tussen bewoners is die vertrouwensband het sterkst.

Verbinding met buitenwereld

Vrijwel in alle warkwinkels werd genoemd dat verbinding met 'de buitenwereld' belangrijk is:

- om te kijken hoe ze het daar doen
- om krachten te bundelen
- om ervoor te zorgen dat 'de buitenwereld' zich aan je verbindt.

De dorpen zijn zich ervan bewust dat voor oplossing van hun lokale vraagstuk externe organisaties nodig zijn. Zoek hiervoor partners in verkenning en niet een partner die

voor je 'oplost'.

Verbinding tussen het lokale netwerk met professionele organisaties kan veel opleveren. Genoemd wordt wel het belang om het op dorpsniveau te houden: zorg dat het niet veralgemeniseerd en neem direct betrokken mensen mee in het gesprek.

Meegaande professionele organisaties

Het wordt belangrijk gevonden dat professionele organisaties 'meegaan' in het vraagstuk van het dorp. Dorpen willen graag dat ze meedenken en mee ontwikkelen met de bewoners en de vrijwilligers. Maar belangrijk is wel dat ze het vraagstuk niet overnemen en komen met kant-en-klare oplossingen. Dorpen willen eigenaar blijven van het vraagstuk.

De bereidheid en soms gretigheid bij professionele organisaties om vraagstukken op te pakken lijkt heel groot. Bij de dorpen is er soms enig wantrouwen richting de professionele organisaties. ("het dorp moet zelf kunnen bepalen waaraan prioriteit wordt gegeven om op te pakken", "de oplossing is geen wijkverpleegkundige 2.0" en toch wordt als eerste partner alleen Welzijnswerk gekozen.)

Lastig om essentie helder te krijgen

Dorpen en organisaties zijn zoekende in het grensgebied tussen formele en informele zorg. Enerzijds kan het lastig zijn om als dorp er precies achter te komen waarom dingen zijn zoals ze zijn. Zoals De Beilervaart: waarom willen mensen geen internet gebruiken? Hoe bereik je mensen die niet in het dorps huis of op bijeenkomsten komen? En op een gegeven moment worden bewoners enquête-moe.

Interessant van Hooghalen is dat daar juist geconstateerd werd dat overgegaan moet worden op 'gewoon doen' en men niet moet blijven hangen in onderzoek, de vraag van de groep helder krijgen of definities bepalen met elkaar. Het gaat nu om maatwerk en een persoonlijke aanpak en dat vat je toch niet in dorps-brede onderzoeken.

Samengevat: wat willen dorpen graag en wat kunnen professionele organisaties doen

- ⊗ Vanuit lokaal perspectief meedenken met het dorp over de vraagstukken, over de essentie van de vraag, over mogelijke aanpakken.
- ⊗ Aanpakken beschikbaar stellen (Beilervaart: methoden om ouderen vertrouwd te maken met internet)
- ⊗ Met name gemeente: enerzijds duidelijkheid over kaders om energieverstopping te voorkomen (als iets echt niet kan, kan het niet), anderzijds waar enigszins mogelijk ruimte om te ontwikkelen. Voor professionele organisaties zou iets dergelijks kunnen gelden (Hooghalen: eigen professionele norm (voor verzorging bijvoorbeeld) als standaard óf meegaan in standaard van cliënt).

- ⌘ Samenspel goed organiseren, zowel het dorp als de organisatie(s) hebben hier verantwoordelijkheid in. Initiatieven goed zichtbaar maken; als dorp proberen de vraag en de achtergrond van de vraag helder te krijgen. Als organisatie duidelijk zijn over mogelijkheden en onmogelijkheden (zie ook vorige).

De Umkiekdates

Op de Umkiekconferentie had iedereen de mogelijkheid om met elkaar een vervolgspraakje te maken: de Umkiekdate. Witteveen speelde hier creatief op in door iedereen met een mooie doos met thee uit te nodigen om 'op de thee te komen' in Witteveen. Verder is bij ons bekend dat De Broekstreek een afspraak heeft gemaakt met gemeente om verder te praten en te werken aan alternatieve woonvormen en Hooghalen ook in 2016 blijft daten met Welzijnswerk.

Uitkomsten van de dorpsanalyses

Gedurende het project Dorpszorg is in de dorpen Hooghalen/Laaghalen/Laaghalerveen, Beilervaart, Elp/Zuidveld, Zwiggelte, Witteveen en De Broekstreek gesproken en nagedacht over welzijn, zorg en ondersteuning op het platteland. Wat doen we voor elkaar? Waar komen formele en informele hulp elkaar tegen en wat kunnen wij onze gemeenschap zo inrichten dat we zo goed mogelijk naar elkaar omkijken?

De uitkomsten van deze gesprekken zijn samengevat in de 'Gedachtenkaart Dorpszorg' (zie pagina 7 van deze nieuwsbrief). Geen kant-en-klare oplossingen maar aandachtspunten: waar moeten we aan denken als we het platteland een zo fijn mogelijk plek willen laten zijn om te wonen. Óók voor mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben.

Hoe dit vervolgens per plek ingevuld wordt is maatwerk – en daar gaan we in 2016 hard met elkaar voor aan de slag! Wat de dorpen gaan doen leest u in het volgende artikel: "Stand van zaken in de dorpen".

Stand van zaken in de dorpen – hoe verder?

Op de Umkiekconferentie hebben de deelnemende zes dorpen op posters gepresenteerd waar ze mee bezig zijn en wat voorlopige uitkomsten zijn van het project. Daarnaast hebben we de dorpen gevraagd: en hoe nu verder? Hieronder vindt u een samenvatting, mocht u meer willen weten neem dan contact met ons op!

De Beilervaart: langs de Beilervaart zijn in 2014 en 2015 gesprekken gevoerd met bewoners: één op één en in vier 'buurttafelbijeenkomsten'. Alleen al aan de bijeenkomsten hebben meer dan 60 inwoners deel genomen.

Zo zijn samen met de mensen actiepunten benoemd waar de buurt de komende tijd mee aan de slag gaat. Zoals: kennismaking met digitale wereld, zorg op afstand, dorpsommetje, veiligheid en omkijken naar elkaar.

Er is een website in de maak met daarop een pagina 'Omzien naar elkaar'. Dit is een afgeschermd deel van de website (alleen toegankelijk voor bewoners), waar berichten en oproepjes geplaatst kunnen worden. Op dit moment zetten werkgroepen zich in om komend jaar computerscholing, buurttafels, een fotoworkshop en een netwerk voor onderlinge hulp te organiseren. De activiteiten die opgezet worden zijn er tevens op gericht om de onderlinge contacten te versterken. Hierbij gaat er extra aandacht uit naar het bereiken van bewoners die niet lid zijn van de Buurtvereniging.

De Broekstreek: In De Broekstreek zijn 18 huiskamergesprekken georganiseerd in 2015. De uitkomsten zijn gepresenteerd op een bewonersbijeenkomst in juni. Met de zaal is toen een keuze gemaakt welke kansen als eerste aangepakt worden. Ter plaatse zijn spontaan werkgroepen gevormd en vervolgens is men met de verschillende thema's aan de slag gegaan.

*We moeten van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'-
omdenken naar
kansen!*

Komend jaar gaat de werkgroep vervoer, samen met Witteveen, onderzoeken wat nieuwe mogelijkheden zijn voor collectief vervoer. De werkgroep ruimtelijke ordening gaat kijken naar alternatieve woonvormen: hoe kunnen ook mensen die een aangepaste woning of zorg en ondersteuning nodig hebben prettig op het platteland wonen? Het Dorpshuis gaat extra inzetten op ontmoeting en contact. Er komt onder andere een biljart en een bibliotheek. De werkgroep moestuin onderzoekt de mogelijkheden om een gezamenlijke dorpsmoestuin te beginnen – en als de oogst goed is kan er natuurlijk samen gegeten worden! Tot slot is er de werkgroep zorg: bewoners met vragen kunnen bij een vertrouwd persoon uit het eigen dorp terecht.

Elp/Zuidveld: vorig jaar is met verschillende groepen in Elp het gesprek aangegaan over wat er nodig is om te zorgen dat het prettig wonen is in Elp. Ook als je zorg- en/of hulpbehoevend bent. Hier is een lijst van zo'n 40 initiatieven uit gekomen. Deze lijst is vergeleken met de Dorpsvisie Zwiggelte en aangevuld met informatie over de opbouw van de bevolking van Elp/Zuidveld en Zwiggelte. Tijdens de dorps-BBQ heeft iedereen de 40 initiatieven gescoord: waar gaan we mee aan de slag?

Inmiddels is er een initiatief gestart voor gezamenlijke maaltijden in het dorps huis. Daarnaast heeft het dorps huis een bibliotheek en een leestafel ingericht. Ook worden er nieuwe activiteiten georganiseerd die jong en oud samenbrengen. Jongeren doen voor een kleine vergoeding de tuin bij ouderen. Tot slot blijft men oren en ogen open houden als het gaat om zorg en ondersteuning: op dit moment zijn er geen problemen bekend maar de verwachting is wel dat er in te toekomst meer op vrijwilligers aan zal komen.

Hooghalen: de enthousiaste werkgroep Dorpskracht Hooghalen heeft vorig jaar 22 huiskamer gesprekken van de grond gekregen (138 mensen hebben deel genomen aan het project). Het idee was dat bewoners verspreid over het hele dorpsgebied met hun buurtgenoten in gesprek te laten gaan over naobehulp, zelfredzaamheid en sociale contacten. Gewoon bij de mensen thuis onder het genot van een kop koffie. De gesprekken zijn begeleid door in totaal 37 (vrijwillige!) gespreksleiders en verslagleggers, die zich daarvoor hadden voorbereid met een stoomcursus gesprekstechnieken.

Uit de gesprekken kwam onder andere naar voren dat echt hulp vragen lastig is (vraagverlegenheid) maar dat er al wel veel voor elkaar gedaan wordt. Ook door jongeren, hoewel op een andere manier en vooral voor familie en vrienden. Ook eenzaamheid is besproken en wat de buurt kan doen om hier waakzaam voor te zijn. Huisvesting is een aandachtspunt gebleken (grote woningen en grote tuinen) en wat zijn mogelijkheden voor woningaanpassing?

Tot slot is er behoefte aan een contactpunt in het dorp waar men terecht kan voor informatie en advies.

Komend jaar worden de inwoners tussen de 30 en 50 jaar oud nog benaderd om mee te denken. En met een aantal senioren worden nog individuele gesprekken gevoerd. De verschillende thema's worden uitgevoerd in deelprojecten. Met het dorps huis wordt overlegd over een ontmoetingsruimte en er wordt een aanpak ontwikkeld hoe vraag en aanbod snel en eenvoudig met elkaar verbonden kunnen worden.

Zwiggelte: in Zwiggelte sloot het project Dorpszorg naadloos aan op de dorpsvisie uit 2014. De werkgroep ouderen heeft het thema 'Naoverhulp' opgepakt. Met een enquête is onderzocht welke voorzieningen nodig zijn zodat iedereen met een zorg- of ondersteuningsvraag zo lang mogelijk in het dorp kan blijven wonen. Hierbij is breed gekeken naar de hele bevolking: naast de ouderen kan bijvoorbeeld ook gedacht worden aan alleenstaande moeders. Daarnaast is gekeken hoe men er samen voor kan zorgen dat de saamhorigheid nog groter wordt en er een sociaal netwerk ontstaat voor mensen met een hulpvraag.

Dankzij de persoonlijke aanpak was de respons maar liefst 90%. De enquêtes zijn huis aan huis verspreid en weer opgehaald. En er is waar dat gewenst was geholpen met invullen.

Verder is in het kader van communicatie de website verbeterd. Met de gemeente zijn onveilige plekken in het dorp en de omgeving aangepakt. En de resultaten uit de enquête over huisvesting (respons 30%) worden geanalyseerd om ook hier uit actiepunten te kunnen benoemen.

In de Boerhoorn van februari worden alle resultaten gepresenteerd.

Witteveen: uit eerder onderzoek in Witteveen komt naar voren dat het voor veel bewoners lastig voor te stellen is wat je als dorp kan betekenen voor mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag. Ook weinig mensen zijn bekend met de veranderingen in de zorg per 1 januari 2015.

Daarom heeft de werkgroep in Witteveen een theaterdiner voor de inwoners georganiseerd met als doel: bewustwording van de veranderingen in de zorg en nadenken over de mogelijkheden wat we met elkaar, voor elkaar kunnen doen. Het theaterdiner bestond uit een lopend buffet van gerechten die door de deelnemers werden meegebracht. In kleine groepjes is, onder leiding van een vrijwillige gespreksleider, gesproken over verschillende thema's over het onderwerp "umkijken naar

elkaar, hoe doe je dat?". Deze werden ingeleid door de lokale toneelvereniging met herkenbare en vaak hilarische sketches. De eigen ontworpen uitnodiging en het ludieke idee van een theaterdiner spraken aan: er kwamen die avond maar liefst 60 dorpsgenoten.

Er zijn veel ideeën opgehaald – een rode draad is het verbinden van vraag en aanbod en het samenspel tussen formele en informele zorg en ondersteuning. Komend jaar wordt onderzocht of hier een dorpsseigen aanpak op ontwikkeld kan worden, waarbij actieve samenwerking met de Welwoso-partners wordt gezocht. Daarnaast wordt samen met De Broekstreek onderzocht wat nieuwe mogelijkheden zijn voor collectief vervoer.

Wilt u meer weten over wat er allemaal gebeurt in de dorpen? Neem dan gerust contact met ons op – de contactgegevens staan onderaan deze nieuwsbrief.

Contact

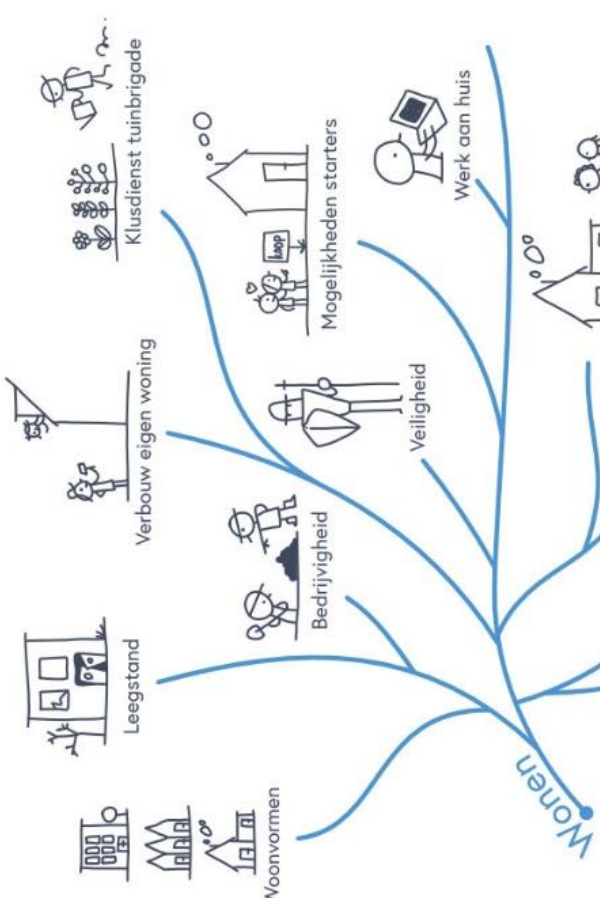
Voor meer informatie, vragen, opmerkingen en tips voor de volgende nieuwsbrief kunt u contact opnemen met:

Janneke Verdijk - Projectcoördinator Dorpszorg

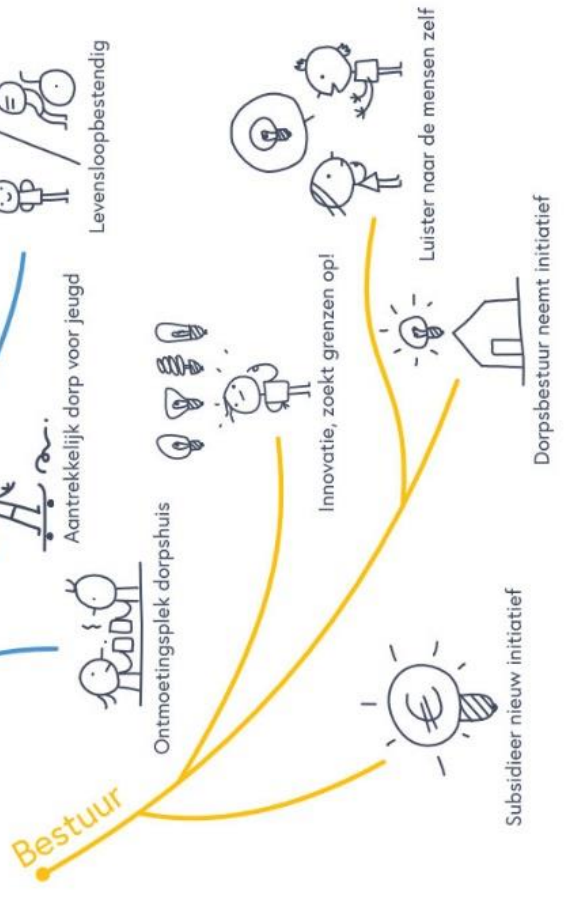
Welzijnswerk Midden-Drenthe

j.verdijk@welzijnswerkmd.nl

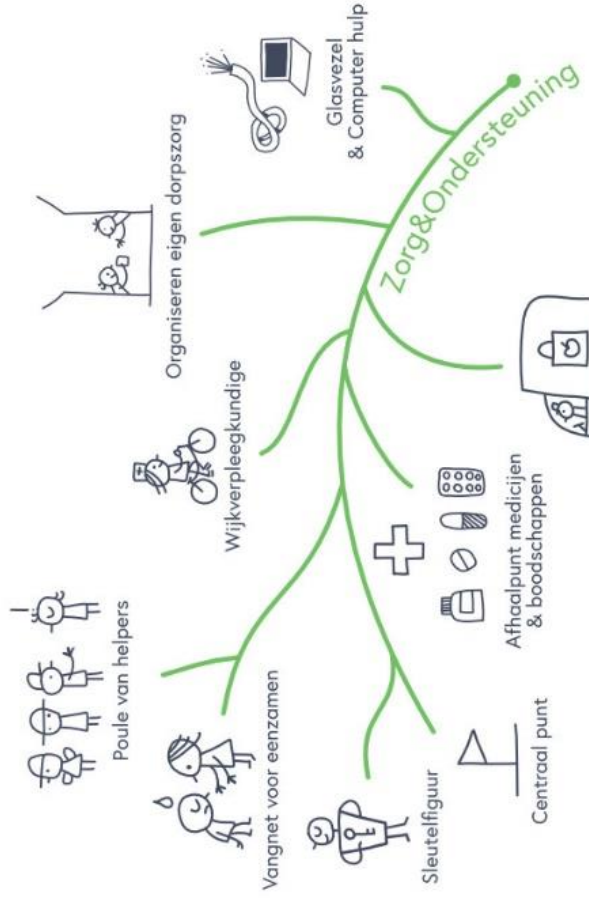
tel: 06-25 63 81 72

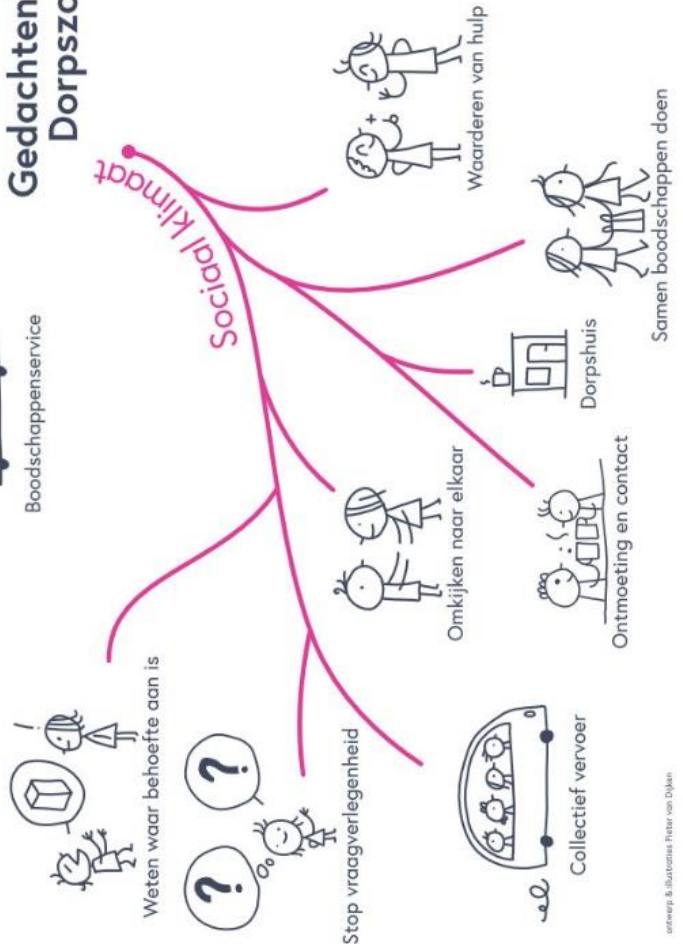
Gedachtenkaart Dorpszorg

Subsidieer nieuw initiatief
Dorpsbestuur neemt initiatief

Sociaal Klimaat

Collectief vervoer
Ontmoeting en contact
Dorpshuis